

Grote vervuilers legden recordbedrag voor uitstoot neer

Prikkel • De verkoop van CO₂-uitstootrechten aan grote vervuilers bracht de Staat in 2022 voor het eerst meer dan 1 miljard euro op.

Frank Straver
redactie duurzaamheid&economie

Niet eerder betaalden grote vervuilers zoveel voor de CO₂-uitstoot die uit hun schoorstenen komt als vorig jaar. Ze maakten in totaal ruim 1,1 miljard euro over aan de Staatskas. Dat is ruim 200 miljoen euro meer dan in 2021. Dat blijkt uit nieuwe cijfers, die de Nederlandse Emissie Autoriteit (Nea) vandaag publiceert.

Het aantal verkochte CO₂-uitstootrechten daalde juist, van 15,8 miljoen in 2021 naar 14 miljoen vorig jaar. Dat er vorig jaar tóch een recordsom binnenstroomde bij de Staat, laat zich verklaren door de hoge prijs die vervuilende sectoren moesten betalen per ton uitgestoten CO₂.

Die prijs was in 2022 gemiddeld 80 euro per ton. Dat is aanzienlijk meer dan in 2021, toen gemiddeld per ton nog 54 euro door vervuilers afgetikt moest worden, binnen het Europese emissiehandelssysteem EU ETS. Daarmee laten EU-lidstaten grote bedrijven sinds 2005 betalen voor elke ton CO₂ die ze de lucht inblazen.

De CO₂-prijs was jarenlang enkele tientjes per ton. Dat de prijs vorig jaar gemiddeld op 80 euro stond, is volgens de Nea positief. "Want hoe hoger de prijs, hoe sterker de prikkel is voor bedrijven om te verduurzamen", stelt Maaïke Breukels, hoofd emissiehandel. Maar binnen de industrie staat zuinige en duurzame bedrijfsvoering nog in de kinderschoenen.

Om de financiële prikkel te verho-

gen wil de Europese Commissie het CO₂-handelssysteem steeds verder aanscherpen. Het aantal verhandelbare rechten moet dalen, waardoor schaarste ontstaat. Een poging daartoe in december leverde volgens milieuorganisaties zoals het Wereld Natuur Fonds te weinig op. Het aantal geveilde rechten zou te ruim blijven. De grootste doorn in het oog is, al sinds de oprichting van het EU ETS, dat sommige sectoren hun CO₂-uitstootrechten gratis krijgen.

Een Nea-woordvoerder zegt dat vorig jaar in Nederland 38,4 miljoen stuks uitstootrechten gratis werden verstrekt aan bedrijven zoals Yara,

80

euro was in 2022 de gemiddelde prijs per ton uitgestoten CO₂

Tata Steel en Dow. De staal- en chemiesector hoeven volgens Europese afspraken niet te betalen, omdat ze een kwetsbare concurrentiepositie zouden hebben met bedrijven buiten Europa. Hadden ze wel afgerekend, dan had Nederland van deze sectoren in 2022 zo'n 3 miljard aan betaling voor CO₂-uitstoot ontvangen.

Terwijl sommige EU-lidstaten de opbrengsten van het CO₂-handelsysteem EU ETS doelgericht aanwenden voor het klimaat, gaat de opbrengst in Nederland naar 'algemene middelen'. Naarmate de inkomsten stijgen, neemt de discussie over het oormerken van de CO₂-spaarpot toe. Aan die spaarpot moet vanaf 2024 ook de scheepvaart meebetalen.